

СТАНОВИЩЕ

от полк. доцент д-р Стоян Георгиев Стойчев
доцент в катедра „Съвместни операции и планиране”
на факултет „Национална сигурност и отбрана“ във ВА „Г. С. Раковски“
гр. София, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ №82,
тел. (02)9226663, e-mail: sstoychev_ss@abv.bg

за дисертационен труд
разработен от Десислава Йорданова Костадинова

на тема: „НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОВИШАВАНЕ СПОСОБНОСТИТЕ НА ЕС
ЗА КОЛЕКТИВЕН ОТГОВОР НА ЗАПЛАХИТЕ, ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ НА
СЪВМЕСТНИ ВОЕННИ ФОРМИРОВАНИЯ“

област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“,
професионално направление 9.1. „Национална сигурност“,
докторска програма „Военнополитически проблеми на сигурността“

София
2020 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Съвременната, актуална среда за сигурност се характеризира с динамичност, разнообразни предизвикателства и промени, които са трудно предвидими, в т.ч. асиметрични, хибридни, редица нововъзникващи рискове и заплахи, но така също и традиционни такива.

Анализът показва, че сега Европа е в непосредствена близост до съществуващи и развиващи се кризи, част от които са прераснали и във въоръжени конфликти, и са активирани процеси и фактори, пряко, дълготрайно и ескалиращо оказващи кумулативно утежняващо влияние върху средата за сигурност в Съюза. Съвременните заплахи не са конвенционални, независимо дали те са външни, като тероризъм, трафик на хора, икономическа или политическа миграция, контрабанда или вътрешни като политическа, икономическа, демографска криза, корупция, престъпност, природни бедствия и др. Съвременните заплахи са свързани с потребностите на отделния индивид, от които се порождаат хуманитарни, социални, политически и военни кризи. България, така както и останалите страни-членки, не е в състояние да осигури самостоятелно необходимият икономически и институционален ресурс за адекватна реакция на все по-мощните нови предизвикателства.

Значимостта и актуалността на разработената тема произтича от констатираната, изненадваща за всички скорост, сила и острота, с които проблемите на сигурността и дори на отбраната, замениха в дневния ред на ЕС темите за партньорство, сближаване, икономическо развитие и разширяване на територията на прилагане на съвременните демократични ценности. Трудно е да се посочи единно европейско мислене и действие за търсене на решение на тези предизвикателства. Събитията за пореден път показваха, че Европейският съюз няма собствена, достойна за уважение и съобразяване, военно-политическа тежест на международната сцена и е неспособен да се намеси, използвайки сила, където и когато е необходимо.

Въпреки стремежът на отделни автори да детайлизират изследванията си в съответните тематични направления, все още съществуват неизследвани и непроучени области, имащи значително влияние в съвременните условия. Една от тези тематични области е необходимостта и възможностите за създаване на Европейски Въоръжени Сили - от тук произтича и необходимостта на настоящата научна разработка.

Обект на дисертационния труд е общата политика за сигурност и отбрана на ЕС, тежестта ѝ и взаимосвързаността ѝ с всички други политики и процеси, протичащи в общността на европейските държави.

Предмет на дисертационния труд е необходимостта от създаването на Европейски Въоръжени Сили и факторите, влияещи на тяхното създаване.

Отчитайки определянето на обекта и предмета на дисертационния труд можем да кажем спокойно, че те го правят още по-актуален и необходим.

2. Оценка на научните резултати и приноси на дисертационния труд.

Научните и научно-приложните резултати (приносите) на дисертационния труд могат да се сведат до следните:

НАУЧНИ РЕЗУЛТАТИ (ПРИНОСИ) – приемам като такива следните, посочени от докторанта в автореферата към дисертационния му труд:

1. Обогатена е теорията и са разкрити теоретичните постановки, касаещи необходимостта от създаване на съвместни военни формирования от ЕС, чрез които Съюза да е готов да даде възможно най-адекватен отговор на заплахите и предизвикателствата за неговата сигурност.

2. Разкрити и дефинирани са предизвикателствата пред сътрудничеството и взаимодействието между различните системи за колективна сигурност, членки на които са страните от ЕС и пред изграждането на ЕВС.

НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ РЕЗУЛТАТИ (ПРИНОСИ) - приемам като такива следните:

1. Анализира е процесът за вземане на решения в ЕС за прилагане на ОПСО, като са предложени виждания, подходи и процедури за усъвършенстване на координацията и взаимодействието между различните структури и организации при необходимост от вземане на решение от ЕС за включването му в управлението на дадената криза, основно чрез военни способности.

2. Разработен е и е предложен Модел за изграждане на Европейски въоръжени сили и са определени необходимите способности, които следва да притежават силите, за да са в състояние да бъдат ефективни и ефикасни при изпълнение на различни задачи и мисии.

Приемам така посочените научни и научно-приложни резултати и ги определям като приносна част на дисертационния труд в научната област.

Предложеният към дисертационния труд автореферат съответства на изискванията на регламентираните документи (ЗРАСРБ и ПП ЗРАСРБ). В него са залегнали и намерили своето място най-важните моменти от дисертационния труд и направените в главите на същия изследвания.

Постигнатите резултати, посочени в него биха могли да се обвържат в една по-добра степен с направените изследвания в дисертационния. Лично според мен докторантът, г-жа Десислава Костадинова е успяла да направи достатъчно широки и задълбочени изследвания по една и леко „гореща“, и много актуална и интересна тема, и смело би могла да постави и други резултати, които могат да бъдат следствие на изследванията.

Но и в така предложеният за приемане вид мога да кажа, че резултатите покриват и отговарят на поставените НИЗ, на изследванията и анализите направени в отделните глави на дисертационния труд.

Докторантът г-жа Десислава Йорданова Костадинова в своя автореферат към дисертационния труд е посочила 3 (три) броя публикации.

В качеството ми на началник на катедра „СОП“ и на научен ръководител на докторанта съм се запознавал с тях.

Изявявам личното си мнение, че предложените публикации кореспондират с темата на дисертационния труд, с поставената цел и научно-изследователски задачи на същия.

И трите посочени от автора публикации са лично дело (самостоятелни публикации).

3. Критични бележки.

В дисертационния труд има допуснати и някои слабости. Така например би било добре целия труд да премине под редакторски преглед. С това биха се избегнали някои чисто технически, смислови и граматически грешки, които са допуснати в него.

Считам, че изводите към всяка една глава биха могли да се прецизират още малко. На моменти беше трудно да приема представени пространствени изводи – предимно в първа глава.

Имайки предвид, че това е все пак едно от първите докосвания на докторанта ни до научната материя и до представяне на научно обосновани резултати от един такъв труд, считам, че постигнатото е един добър атестат за развитието ѝ напред.

Като критична бележка бих посочил, че не напълно главите представени в дисертационния труд са равномерни като материал и като анализи. Така например глава трета, въпреки недвусмисления си принос за труда като цяло – посочен също малко по-горе в рецензията ми, видимо е най-малка (32 страници) и оставя останалите две да са

леко по-пространствени и по-значими пред нея, а определено смятам, че не е така.

При обобщените, общите изводи в края на своя труд, докторантът е преодолял някои от посочените слабости, но все пак считам, че е възможно едно по-добро представане на изводите и заключенията като цяло.

Като финални критични бележки мога да посоча, че има някои граматически и редакционни грешки, технически също. Но за това посочих още в началото на критичните ми бележки няма да конкретизирам излишно.

Направените критични бележки не намалява стойността на предложения от автора труд. Те са по-скоро в посока на градивна и позитивна критика, с чието съобразяване дисертацията ще придобие още по категоричен характер на научна разработка.

4. Заключение.

Научната и научно-приложната стойност на дисертационния труд, в посоченият и предложен от мен вид са разпознаваеми в приемлива степен. Считам, че дисертационния трудът е завършено научно изследване по посочения научен проблем. Също така заявявам, че авторефератът към него отговаря на изискванията. Публикациите съответстват и имат връзка с научното изследване в труда. Считам също така, че дисертационния труд е лично дело на докторанта.

Всичко това ми дава основание да заявя, че дисертационния труд на г-жа Десислава Йорданова Костадинова отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България и на Правилника за неговото прилагане.

5. Оценка на дисертационния труд.

На основата на изпълнените изискванията за подобен вид научни трудове, на получените резултати и постигнатите в него научни и научно-приложни приноси давам „Положителна” оценка на предложението от автора дисертационен труд на тема: **„НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОВИШАВАНЕ СПОСОБНОСТИТЕ НА ЕС ЗА КОЛЕКТИВЕН ОТГОВОР НА ЗАПЛАХИТЕ, ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ НА СЪВМЕСТНИ ВОЕННИ ФОРМИРОВАНИЯ“** и предлагам на уважаемите членове на научното жури да се обединим около предложението да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ на г-жа Десислава Йорданова Костадинова.

гр. София
13.11.2020 г.

ЧЛЕН НА НАУЧНО ЖУРИ:
ПОЛК. ДОЦ. Д-Р

СТОЯН СТОЙЧЕВ